

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ І ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЙОГО РЕФОРМУВАННЯ

Лисиця В.І., Погасій Л.В.

На даному етапі свого розвитку українська держава прагне створити ефективну податкову систему. Податки перебувають на перехресті економічних потреб різних груп платників податків та споживачів державних ресурсів. Задовольнити вимоги всіх можна тільки завдяки знайденому компромісу.

Життєздатність і надійність податкової системи залежить від правильності її системи, від рівня організації податкової служби держави та зручності і простоти ведення обліку.

Для виконання своїх функцій податкова система повинна відшліфувати роботу кожного податку і установити контроль за його справлянням. Особливо це стосується податків, які забезпечують надходження значної частки доходів до бюджету, зокрема податку на додану вартість.

З вище наведених причин впливає надзвичайна актуальність такої теми, як "Проблеми функціонування податку на додану вартість і пропозиції щодо його реформування".

Об'єкт дослідження – облік податку на додану вартість, а предмет – проблеми обліку ПДВ та можливі напрямки їх вирішення.

Реформування ПДВ — важливий етап становлення податкової системи України. Необхідність реформування викликана низкою проблем в оподаткуванні та обліку ПДВ:

1. Нестабільність законодавчої бази щодо ПДВ.

Для забезпечення стабільності необхідно прийняти Податковий Кодекс – єдиний систематизований акт, в якому окремим розділом закріпити механізм справляння та обліку ПДВ.

2. Ставка ПДВ у розмірі 20% завищена і не стимулює сукупного попиту.

Ціна продукції надто висока через високу ставку ПДВ, споживання її обмежується, надходження до бюджету за таких умов не збільшуються. І навпаки, за меншої ставки ПДВ відповідно збільшується споживання продукції, тому надходження до бюджету зростають. Слід знайти "золоту середину".

Вважаю, що потрібно зменшити ставку ПДВ і тим самим збільшиться сума надходжень до бюджету, оскільки зменшиться тіньовий оборот. Ще одним варіантом є встановлення диференційованої ставки ПДВ, з використанням зарубіжного досвіду.

3. ПДВ не виконує перерозподільної функції.

Для вирішення проблеми необхідно встановити нормативи відрахувань ПДВ до місцевих бюджетів, що значно сприятиме зростанню виробництва продукції і відповідно збільшенню надходжень до державного бюджету. Адже місцеві органи влади будуть зацікавлені у якнайповнішому залученні громадян до сплати податку через мінімізацію тіньових розрахунків.

4. Проблема криміналізації державних установ та незаконного відшкодування ПДВ.

Введення бюджетного відшкодування призвело як до криміналізації державних установ, в яких встановились "розцінки" на відшкодування ПДВ, так і до правопорушень з боку підприємств, пов'язаних з незаконним відшкодуванням ПДВ.

Пропоную скасувати відшкодування, а якщо податковий кредит перевищує податкові зобов'язання звітного періоду, цю суму зараховувати в рахунок майбутніх платежів з ПДВ.

5. Проблема розмежування придбаних матеріалів й основних засобів на виробничі й невиробничі потреби з метою правильного включення сум ПДВ до складу податкового кредиту.

Для вирішення цієї проблеми пропоную вести окремі аналітичні субрахунки, на яких окремо відображати придбані матеріали й основні засоби для невиробничих потреб.

6. Складність обліку розрахунків з ПДВ із застосуванням рахунку 644 і обліку розрахунків з постачальниками, пов'язаного з надходженням цінностей на умовах передоплати із застосуванням субрахунку 644.

Для спрощення пропоную обмежити записи на цьому рахунку нарахованим ПДВ лише у випадку передоплат цінностей, які за станом на кінець місяця не були отримані, а субрахунок 644 застосовувати лише відносно операцій з передоплат цінностей, не збалансованих протягом звітного місяця.

Надані пропозиції мають покращити існуючу ситуацію в сфері оподаткування та обліку ПДВ.